

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 08-50812201**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
20 februari 2025

Remiss av Motion om en hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3, KS 2024/1115

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1115

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått en motion av Gabriel Kroon (SD) på remiss som föreslår att en hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3 ska genomföras. I motionen framförs att när miljözonerna infördes var det främsta argumentet att luften skulle förbättras. Trots argumenten kring luftens vikt för hälsan har, enligt motionens författare, ingen fördjupad hälsoekonomisk utvärdering gjorts av miljözonernas kostnad. Mot bakgrund av ovannämnda föreslås i motionen att trafikinämnden ges i uppdrag att beställa en hälsoekonomisk utvärdering av miljözon klass 2 och 3.

Stadsdelsförvaltningen anser att stadens arbete för att erhålla bättre luft är positivt och viktigt. Förvaltningen har däremot svårt att bedöma huruvida motionens förslag är lämpligt eller relevant att genomföra då förvaltningen saknar rätt kompetens att avgöra det.

Generellt sett anser förvaltningen att det är angeläget att säkerställa att de ekonomiska resurserna används effektivt och att de samhällsekonomiska effekterna av olika förslag beaktas. Om en hälsoekonomisk utvärdering av miljözon 2 och 3 kan bidra till att belysa detta kan det enligt förvaltningen vara motiverat att genomföra en sådan utvärdering.

I detta sammanhang är det enligt förvaltningen viktigt att framhålla att miljözon 2 och 3 inte bara kan ge positiva hälsoeffekter hos oss människor utan också bidra till att minska påverkan på klimatet och

ge positiva effekter på djur- och växtlivet. Det kan därför även vara relevant att göra andra utvärderingar än den som fokuserar på människors hälsa för att på så sätt skapa sig en bättre helhetsbild av effekterna av miljözon 2 och 3.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått en motion av Gabriel Kroon (SD) på remiss som föreslår att en hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3 ska genomföras.

Motionen har förutom till Södermalms stadsdelsnämnd remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Remisstiden sträcker sig till den 10 mars 2025. Motionen bifogas som bilaga till tjänsteutlåtandet.

Ärendet

I motionen anges att införandet av miljözon klass 2 och 3 i Stockholm stad mötts med omfattande kritik och skepsis från lokala företagare och närboende. När miljözonerna infördes var det främsta argumentet att luften skulle förbättras. Trots argumenten kring luftens vikt för hälsan har, enligt motionens författare, ingen fördjupad hälsoekonomisk utvärdering gjorts av miljözonernas kostnad per kvalitetsjusterad levnadsår även kallat (QALY).

En QALY (Quality-Adjusted Life Year) är, enligt beskrivningen i motionen, ett mått som kombinerar livslängd och livskvalitet för att utvärdera effekten av medicinska behandlingar där ett QALY motsvarar ett år med full hälsa. QALY eller kvalitetsjusterade levnadsår är en vedertagen beräkningsprincip vid subvention av exempelvis cancerläkemedel eller metoder inom socialtjänsten. Om läkemedlets eller metodens kostnad är för hög sker ingen subvention.

Motionens författare anger att det i rapporten ”Effekter av miljözoner i Stockholms stad 2019” (trafikkontoret med flera) uppskattas att varje inbesparat levnadsår kostar minst 1,5 miljoner kronor. Detta är väsentligt högre än läkemedelssubventionsgränserna hos TLV (Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket) som ligger mellan 250 000 kronor /QALY till 1 000 000 kronor /QALY för sällsynta sjukdomar. Socialstyrelsen uppges emellanåt anse att en kostnad på 1 000 000 kronor/QALY är mycket dyrt.

Ett införande av miljözoner innebär, enligt motionens författare, stora privatekonomiska samt samhällsekonomiska effekter. Fördyrat bilåkande skulle exempelvis kunna påverka den psykiska ohälsan hos personer med sämre ekonomi och påverka de lokala företagen genom att höja deras kostnader i och med kraven att köpa en väsentligt dyrare bil.

Med anledning av ovannämnda bör, enligt motionens författare, en professionell hälsoekonomisk utvärdering göras av den faktiska kostnaden per vunnet kvalitetsjusterat levnadsår (QALY).

Mot bakgrund av redogörelsen ovan föreslås i motionen att:

- Trafiknämnden ges i uppdrag att beställa en hälsoekonomisk utvärdering av miljözon klass 2 och 3.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöenheten inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 10 februari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att stadens arbete för att erhålla bättre luft är positivt och viktigt. I stadens budget för 2025 anges att Stockholms luftkvalitet förbättrats och att den idag klarar miljökvalitetsnormerna på stadens gator men att luftkvaliteten fortsatt måste förbättras för att skydda vår hälsa.

Stadsdelsförvaltningen har svårt att bedöma huruvida motionens förslag, som innebär att en hälsoekonomisk utvärdering av miljözon klass 2 och 3 ska genomföras, är lämpligt eller relevant att genomföra då förvaltningen saknar rätt kompetens att avgöra det.

Generellt sett anser förvaltningen att det är angeläget att säkerställa att de ekonomiska resurserna används effektivt och att de samhällsekonomiska effekterna av olika förslag beaktas. Om en hälsoekonomisk utvärdering av miljözon 2 och 3 kan bidra till att belysa detta kan det enligt förvaltningen vara motiverat att genomföra en sådan utvärdering.

I detta sammanhang är det enligt förvaltningen viktigt att framhålla att miljözon 2 och 3 inte bara kan ge positiva hälsoeffekter hos oss människor utan också bidra till att minska påverkan på klimatet och ge positiva effekter på djur- och växtlivet. Det kan därför även vara relevant att göra andra utvärderingar än den som fokuserar på människors hälsa för att på så sätt skapa sig en bättre helhetsbild av effekterna av miljözon 2 och 3.

Barnrättsanalys

Förvaltningen uppfattar inte att motionens förslag innebär några specifika konsekvenser för barn varför någon barnrättsanalys inte genomförts.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen gör bedömningen att motionens förslag inte ger några direkta konsekvenser utifrån ett könsperspektiv.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Esther Östin
Enhetschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilaga

En hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3. Motion av Gabriel Kroon (SD).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2025-01-29
Esther Östin, Enhetschef	2025-01-29